

СЕКЦІЯ 3.
УКРАЇНА В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН.
ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Верба С.

*студентка магістратури юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету
Науковий керівник: д.пед.н., професор, завідувач кафедри
психологічних та педагогічних дисциплін ТНЕУ
Вихрущ А.В.*

**ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ ДО
ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ**

Дослідники європейської інтеграції не мають єдиної концепції її поступу. Тривають дискусії щодо визначення моменту її початку. Більшість істориків вважають, що поворотним моментом у формуванні історичної тенденції до тіснішої співпраці народів Європи стали події Першої світової війни. Серед найважливіших причин європейської інтеграції можна виділити наступні: потреба миру та безпеки, спільне прийняття рішень мало стати перешкодою для появи нових конфліктів, а тісна політична та економічна співпраця успішним бар'єром перед комунізмом. Ще однією причиною було сподівання на економічний розвиток та добробут, співпраця в межах об'єднаної Європи мала дати економічну стабільність та успіх. Остання причина: утримання економічного і політичного значення на міжнародній арені. Європейці добре розуміли, що обидві світові війни значно ослабили їх позиції у світі. Лише тісна співпраця у цих сферах допомогла б повернути їм авторитет.

Отримавши статус незалежної держави, керівники України почали шукати шляхи співпраці з європейськими структурами. Тим більше, що це відповідало інтересам значної частини населення. Відмова від європейського вибору стала головною причиною втрати влади політиків часів В. Януковича.

Правовою основою відносин між Україною та ЄС є «Угода про партнерство та співробітництво» від 14 червня 1994 р. (набула чинності 1 березня 1998 р.) [3]. Ця угода започаткувала співробітництво з широкого кола політичних, торговельно-економічних та гуманітарних питань. Крім того, укладено низку галузевих угод та документів міжнародно-правового характеру, згідно з якими здійснюється співробітництво між Україною та ЄС.

Отримання статусу повноцінного члена ЄС, як стратегічна мета України була вперше задекларована президентом України Віктором Ющенком одразу після його обрання на початку 2005-го року[1]. Було багато дискусій між українськими посадовцями і політологами. Називалися декілька конкретних дат можливого набуття членства, але на цей час офіційно Україні від ЄС було запропоновано лише Європейську політику сусідства. Адміністрація президента поставилася критично до запропонованого статусу відносин [1].

Чинником, який впливає на психологічне формування студента-правника, став Євромайдан, або, як його ще називають — Революція гідності.

Євромайдан [1] – це насамперед, національно-патріотичні акції протесту в Україні проти корупції, свавілля правоохоронних органів та сил спецпризначення, а також на підтримку європейського вектора зовнішньої політики України. Під час цього періоду відбувся найбільший мітинг за період президентського правління Віктора Януковича. Цей мітинг одногolosно прийняв «вимоги Євромайдану»: 1) відставка уряду Азарова; 2) проведення позачергової сесії Верховної Ради, на якій повинні бути прийняті всі необхідні євроінтеграційні закони; 3) Майдан вимагав від Януковича скасувати рішення про призупинення підготовки до асоціації з ЄС, звільнити Тимошенко, підписати «Угоду про асоціацію України та Євросоюзу» на саміті у Вільнюсі.

У разі не підписання «Угоди про асоціацію» Майдан вимагав імпічменту Януковича за зраду національних інтересів. Євромайдан звертався до країн Заходу із закликом — запровадити персональні санкції проти Януковича та представників його влади, також звертався до керівництва ЄС із проханням допомогти Україні інтегруватися в Європу, створити умови для підписання асоціації після зміни влади в Україні [1]. Прем'єр-міністр, на той час — Микола Азаров, в ефірі програми «Шустер live» заявив: «Ми пояснювали, і продовжуємо стверджувати, що ми націлені на інтеграцію з Європейським Союзом. Ми націлені на підписання Угоди про асоціацію з ЄС. А зараз взяли паузу. І я абсолютно ніякої трагедії не бачу, і ніякої «історичності» в цьому моменті — якщо ми через півроку повернемося до цього питання» [1].

Важливою передумовою євроінтеграції є правова культура населення. Саме юристи, формуючи правомірну поведінку людини, повинні враховувати психологічні чинники які впливають на неї у правовому полі. Загалом правник має постійно перебувати у психологічній готовності діяти в рамках закону й етики. Незнання законів психології призводить до того, що результат досягається будь-яким способом. Нехтуються психологічні основи творчості, зневажаються загальнолюдські цінності та об'єктивні закони розвитку суспільства. Знання юридичної психології допоможе вийти на високий професійний рівень. Наприклад, студенти-правники першого курсу Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого підписують Декларацію Правди та Гідності. Цим самим відмовляються від плагіату, списування та корупції. «Я обіцяю, що не лише буду утримуватися від будь-яких нечесних діянь, але й докладу усіх зусиль для того, щоб переконати своїх товаришів у неприйнятності поведінки, яка принижує гідність учасників освітнього процесу» – йдеться в одному з пунктів Декларації [2].

З метою вивчення шляхів удосконалення підготовки студентів юридичних факультетів ми звернулися до експертів з наступними запитаннями:

1) Які переваги і недоліки були характерні для професійної підготовки майбутніх юристів у Ваші студентські роки?

Переваги:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Недоліки:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

2) Які аспекти досвіду зарубіжних країн, на Вашу думку, були б корисними в умовах сучасного університету?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

3) Які переваги і недоліки властиві сучасним студентам юридичних факультетів?

Позитивні якості:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Негативні якості:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

4) Книги яких авторів з питань юриспруденції на Вашу думку є найкращими?

- 1.
- 2.
- 3.

5) На Вашу думку, що необхідно зробити для підвищення юридичної грамотності населення?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Як приклад, розглянемо відповіді одного з провідних фахівців юридичного факультету ТНЕУ М.В. Кравчука. Серед переваг які були характерні для професійної підготовки студентів у минулому експерт виокремлює: високу відповідальність за якість освіти, обов'язкове проходження практики на стаціонарному і на заочному відділенні. Недоліками вважає засудження плюралізму і домінування в юриспруденції партійного впливу. Серед переваг зарубіжного досвіду на думку М.В. Кравчука варто звернути увагу на доступність знань при суміжному навчанні, орієнтацію права на антропологію (гуманізм), право ґрунтується на загальнолюдських ідеях, що міститься в «Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод». В числі позитивних якостей сучасного студента юридичного факультету виокремлено: володіння інтернет-ресурсами, потяг до наукової діяльності окремих студентів та їх участь в заходах дистанційного навчання. В число негативних якостей ввійшло небажання вчитися частини студентів, відсутність переконливої мотивації відвідувати аудиторні заняття і неефективне проходження практики. Особливу зацікавленість викликає перелік найкращих книг з питань юриспруденції, які варто використовувати у підготовці юристів: Рональд Дворкін «Серйозний погляд на право», Давид Рене «Правові системи сучасності», «Общетеоретическая юриспруденция», под. ред. Ю. Н. Оборотова. Для оцінки перспектив підвищення юридичної грамотності

населення важливою є, на думку М.В. Кравчука, неперервне вивчення елементів права, починаючи з дитячого віку.

Євроінтеграція України не можлива без підвищення рівня правової культури населення. Удосконалення змісту форм методів професійної підготовки майбутніх юристів сприятиме позитивному вирішенню поставлених завдань.

Список використаних джерел

1. Євромайдан [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Євромайдан>
2. Трибуна. Незалежна преса Полтави [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tribuna.pl.ua/news/studenty-yuristi-urochisto-prisyagnuli-buti-chesnimi/>
3. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/998_012

Гданський Н.

*студент IV курсу юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету
Науковий керівник: к.ю.н., ст. викладач кафедри
міжнародного права та європейської інтеграції ТНЕУ
Кравчук М.Ю.*

СУТНІСТЬ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Останнім часом у науковій правовій літературі досить часто використовується термінологічний вираз «міжнародні стандарти прав людини». Дефініцію, як видається, можна сформулювати так: міжнародні стандарти прав людини – це закріплені у міжнародних актах та інших міжнародних документах певні показники цих прав, до досягнення яких заохочуються або ж зобов'язуються держави. Йдеться про своєрідні взірці (зразки, «еталони»), на які покликані орієнтуватись у своїй діяльності різні держави та інші учасники суспільного життя. Показово, що у преамбулі Загальної декларації прав людини, яка зазвичай визнається найголовнішим джерелом таких стандартів, зазначено, що ця Декларація прийнята як «взірець, відповідати якому мають прагнути усі народи і держави».

На сьогоднішній день основними джерелами міжнародного гуманітарного права є чотири Женевські конвенції про захист жертв війни від 12 серпня 1949 р., а саме: про поліпшення долі поранених і хворих в діючих арміях (Перша Конвенція); про поліпшення долі поранених, хворих і осіб, що потерпіли корабельну аварію, із складу збройних сил на морі (Друга Конвенція); про поводження з військовополоненими (Третя Конвенція); про захист цивільного населення під час війни (Четверта Конвенція). Зазначені Женевські конвенції отримали подальший розвиток в двох Додаткових протоколах до них від 8 червня 1977 р.: в Додатковому протоколі I, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів [1]; в Додатковому